

249883

24

รายงานผลการวิจัย

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

249883

เรื่อง

โครงการศึกษาศักยภาพส่งออกอาหารไทย ไปเกาหลีใต้

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร. พักตร์ผจง วัฒนสินธุ์
ศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา จันทรฉาย
ดร. พงษ์ศักดิ์ เลิศรณนันท

เมษายน 2552

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เงินอุดหนุนงบประมาณแผ่นดิน
ประจำปีงบประมาณ 2551

คำนำ

โครงการศึกษาศักยภาพส่งออกอาหารของไทยไปเกาหลีใต้ ได้รับการสนับสนุนจากทุนงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ 2551 ทำการศึกษาเพื่อศึกษาการส่งออกอุตสาหกรรมอาหารไปประเทศเกาหลีใต้ เพื่อศึกษาสภาวะการแข่งขันของอาหารไทยในตลาดเกาหลี เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งออกอาหารของไทยไปยังประเทศเกาหลีใต้

คณะผู้วิจัยหวังว่ารายงานการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการส่งออกของไทยนำไปพัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรมและองค์กรต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
บทสรุปผู้บริหาร.....	ข
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญรูป.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่จะทำการวิจัย.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการทำการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 ทฤษฎี สมมติฐานหรือกรอบแนวความคิด.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.6 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย.....	5
1.7 วิธีการดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล.....	6
1.8 ระยะเวลาการทำการวิจัย.....	6
1.9 แผนการดำเนินงาน.....	6
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสาธารณรัฐเกาหลี.....	7
2.1 ข้อมูลทั่วไปของสาธารณรัฐเกาหลี.....	7
2.1.1 ข้อมูลทั่วไป.....	7
2.1.2 การเมืองและการปกครองของสาธารณรัฐเกาหลี.....	8
2.1.3 อาหารประจำชาติของชาวเกาหลี.....	10
2.1.4 เทศกาลอาหารที่สำคัญของเกาหลีใต้.....	12
2.2 เศรษฐกิจสาธารณรัฐเกาหลี.....	14
2.2.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจ.....	18
2.2.2 สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ.....	18
2.2.3 คาดการณ์เศรษฐกิจเกาหลีใต้.....	19
2.3 การค้าระหว่างประเทศ.....	21
2.4 การค้าระหว่างไทย-เกาหลีใต้.....	23
2.4.1 การค้ารวม.....	26
2.4.2 การส่งออก.....	28
2.4.3 การนำเข้า.....	31

	หน้า
2.5 สายสัมพันธ์ไทย-เกาหลีใต้.....	32
2.5.1 ความสัมพันธ์ด้านการทหารและความมั่นคง.....	32
2.5.2 การแลกเปลี่ยนการเยือน.....	33
2.5.3 ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ.....	33
2.5.3.1 การค้า.....	33
2.5.3.2 การลงทุน.....	34
2.5.3.3 แรงงานไทย.....	34
2.5.3.4 การท่องเที่ยว.....	35
2.5.3.5 การจัดตั้งเขตการค้าเสรี.....	37
2.5.4 ความสัมพันธ์ด้านอื่นๆ.....	37
2.5.4.1 ความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	37
2.5.4.2 ความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม.....	38
บทที่ 3 การผลิตสินค้าเกษตร-อาหารของเกาหลีใต้.....	39
3.1 ข้อมูลทั่วไปทางการเกษตรของเกาหลีใต้.....	39
3.2 พืชอาหาร.....	41
3.3 เนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์สัตว์.....	44
3.4 ผลิตภัณฑ์ประมง.....	46
3.4.1 ผลิตภัณฑ์ประมงจากการจับตามธรรมชาติ.....	47
3.4.2 ผลิตภัณฑ์ประมงจากการเพาะเลี้ยง.....	48
บทที่ 4 โครงสร้างอุตสาหกรรมของเกาหลีใต้.....	49
4.1 สภาพการณ์แข่งขันของอุตสาหกรรมอาหารในประเทศเกาหลีใต้.....	49
4.2 การนำเข้าอาหารจากไทยในมุมมองของผู้บริหาร และสถาบันวิจัยอาหารของ เกาหลีใต้.....	57
4.2.1 มุมมองของผู้บริหาร HomePlus.....	57
4.2.2 มุมมองของผู้บริหาร Korea Food Research Institute.....	60
4.2.3 มุมมองของผู้บริหาร Emart.....	62
บทที่ 5 ศักยภาพการส่งออกอาหารไทยไปเกาหลีใต้.....	65
5.1 ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการอาหาร.....	65
5.1.1 ปัจจัยด้านการเมือง.....	65
5.1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ.....	68

5.1.3 ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม.....	69
5.1.4 ปัจจัยด้านเทคโนโลยี.....	70
5.2 การวิเคราะห์การแข่งขันในธุรกิจอาหารในเกาหลีใต้.....	71
5.3 ศักยภาพของอาหารทะเลไทย.....	72
5.4 การวิเคราะห์อาหารไทยที่มีศักยภาพในการส่งออก.....	74
5.5 กลยุทธ์การส่งออกอาหารทะเล.....	80
5.6 กลยุทธ์การส่งออกผักและผลไม้.....	83
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	87
6.1 บทสรุป.....	87
6.2 ข้อเสนอแนะ.....	90
6.2.1 ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐ.....	90
6.2.2 สำหรับอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ.....	92
เอกสารอ้างอิง.....	94
ภาคผนวก	
ภาคผนวก 1 ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนธุรกิจในประเทศเกาหลีใต้.....	105
ภาคผนวก 2 ขั้นตอนการดำเนินธุรกิจในประเทศเกาหลีใต้และหน่วยงานที่ต้องติดต่อ.....	108
ภาคผนวก 3 ขั้นตอนการนำเข้าสินค้าอาหารของประเทศเกาหลีใต้และการเตรียมเอกสาร	115
ภาคผนวก 4 รูปแบบการค้าปลีกของเกาหลีใต้.....	120
ภาคผนวก 5 สรุปการประชุมกลุ่มย่อย.....	123
ภาคผนวก 6 รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนา.....	127
ภาคผนวก 7 เอกสารการสัมมนา.....	135

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 2.1	คาดการณ์ดัชนีปงชี้เศรษฐกิจของเกาหลีใต้ ปี 2551-2555.....	21
ตารางที่ 2.2	มูลค่าการนำเข้า ส่งออก และดุลการค้าของเกาหลีใต้-โลก	22
ตารางที่ 2.3	มูลค่าการนำเข้า ส่งออก และดุลการค้าของเกาหลีใต้-ไทย	22
ตารางที่ 2.4	ประเทศสำคัญ 5 อันดับแรกที่เกาหลีใต้ส่งออกไปโลกปี 2551 (ม.ค.-มี.ค.)	22
ตารางที่ 2.5	ประเทศสำคัญ 5 อันดับแรกที่เกาหลีใต้นำเข้าจากโลกปี 2551 (ม.ค.-มี.ค.)	23
ตารางที่ 2.6	อันดับประเทศคู่ค้าของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ของปี 2550.....	24
ตารางที่ 2.7	อันดับประเทศคู่ค้าของไทยรวมทุกประเทศ ของปี 2550.....	25
ตารางที่ 2.8	มูลค่าการค้ารวมของไทยและเกาหลีใต้ ปี 2546-กันยายน 2551	26
ตารางที่ 2.9	อัตราการขยายตัวของการค้าไทย-เกาหลี	27
ตารางที่ 2.10	มูลค่าส่งออกสินค้าจากไทยไปเกาหลีใต้จำแนกตามรายการสำคัญ 10 อันดับ ปี 2550-สิงหาคม 2551.....	29
ตารางที่ 2.11	มูลค่านำเข้าสินค้าจากไทยไปเกาหลีใต้จำแนกตามรายการสำคัญ 10 อันดับ ปี 2550-สิงหาคม 2551.....	31
ตารางที่ 2.12	แสดงผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ในตลาดที่สำคัญ ของประเทศไทย	36
ตารางที่ 3.1	แสดงขนาดพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตทางการเกษตรของเกาหลีใต้ ปี 2548-2549.....	40
ตารางที่ 3.2	แสดงพืชอาหารที่เกาหลีใต้ผลิต ปี 2546-2550	41
ตารางที่ 3.3	แสดงปริมาณผลิตภัณฑ์แปรรูปจากพืช.....	44
ตารางที่ 3.4	แสดงปริมาณการเลี้ยงสัตว์ของเกาหลีใต้.....	44
ตารางที่ 3.5	แสดงปริมาณผลิตภัณฑ์จากปศุสัตว์เบื้องต้น.....	45
ตารางที่ 3.6	แสดงปริมาณผลิตภัณฑ์จากปศุสัตว์.....	46
ตารางที่ 3.7	แสดงผลผลิตอาหารทะเลปี 2544-2549.....	46
ตารางที่ 3.8	แสดงผลผลิตอาหารทะเลแบ่งเป็นจำพวก ปี 2549	47
ตารางที่ 3.9	แสดงผลผลิตภัณ์ประมงจากการจับตามธรรมชาติที่ได้รับอนุญาตของ เกาหลีใต้.....	47
ตารางที่ 3.10	แสดงปริมาณผลิตภัณฑ์ประมงน้ำตื้นจากการเพาะเลี้ยงของเกาหลีใต้.....	48

	หน้า	
ตารางที่ 3.11	แสดงปริมาณผลิตภัณฑ์ประมงน้ำจืดจากการเพาะเลี้ยงของเกาหลีใต้.....	48
ตารางที่ 4.1	ร้านค้าสมัยใหม่ ช่องทางการจำหน่ายที่สำคัญในเกาหลีใต้.....	53
ตารางที่ 5.1	สถิติการส่งสินค้าอาหารที่สำคัญของไทยไปเกาหลีใต้ (มูลค่าการส่งออก)..	78
ตารางที่ 5.2	สถิติการส่งสินค้าอาหารที่สำคัญของไทยไปเกาหลีใต้ (สัดส่วนการส่งออก)	79
ตารางที่ 5.3	มูลค่าการนำเข้าผลไม้ของประเทศเกาหลีใต้.....	83
ตารางที่ 5.4	ปริมาณการนำเข้าผลไม้ของเกาหลีใต้.....	83
ตารางที่ 5.5	แสดงการเปรียบเทียบราคาของสินค้า.....	85

สารบัญรูปภาพ

		หน้า
รูปที่ 1.1	ความได้เปรียบในการแข่งขันของประเทศ.....	4
รูปที่ 2.1	อัตราส่วนการสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจของเกาหลีใต้.....	18
รูปที่ 2.2	อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ปี 2541-2550.....	19
รูปที่ 2.3	มูลค่าการค้ารวมของไทยและเกาหลีใต้ ปี 2546- กันยายน 2551.....	27
รูปที่ 4.1	การวิเคราะห์การได้เปรียบการแข่งขันของประเทศ.....	49